

İlkokul Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Dijital Eğitim Platformlarının Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre İncelenmesi *

Analysis of Digital Educational Platforms Used in Primary School Social Studies Classes Based on Classroom Teachers' Opinions

ÖZET

Yapılan bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinde dijital eğitim platformlarının kullanımına ilişkin algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma deseni, Ex Post Facto desendir. Araştırmaya 2023-2024 eğitim ve öğretim yılı içerisinde İstanbul ilinde bulunan devlet okulları ile özel okullarda görev yapan 141 sınıf öğretmeni katılım sağlamıştır. Araştırma kapsamında sınıf öğretmenlerinin sahip oldukları demografik özelliklerin belirlenmesinde dokuz maddeden meydana gelen kişisel bilgi formundan yararlanılmıştır. Öğretmenlerin dijital eğitim platformları hakkındaki algı düzeylerinin belirlenmesinde ise "Dijital Eğitim Platformu Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda öğretmenlerin yaygın olarak kullandıkları dijital platformların başında EBA, Morpa Kampüs, Okulistik ve Dersligi'nin geldiği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin dijital eğitim platformlarını genellikle ödev hazırlama, canlı ders işleme, ölçme ve değerlendirme süreçlerinde kullandıkları belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin dijital eğitim platformlarına yönelik genel algılarının ise orta düzeyin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Demografik değişkenlere göre ele alındığı zaman öğretmenlerin dijital eğitim platformlarına ilişkin algılarının mesleki kıdemlerine, görev yaptıkları sınıf düzeyine ve dijital platformları kullanma konusunda eğitim alma durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Buna karşılık sınıf öğretmenlerinin dijital eğitim platformlarına ilişkin algılarının cinsiyetlerine, yaş gruplarına, eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Sonuç olarak, sınıf öğretmenlerinin dijital eğitim platformlarına yönelik algılarının olumlu olduğu, bunun yanında dijital eğitim platformlarına yönelik algı düzeyinin demografik değişkenlere göre farklılaştığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmenleri, Sosyal Bilgiler Dersi, Dijital Eğitim, Öğretmen Görüşleri

ABSTRACT

In this study, it was aimed to examine the perceptions of classroom teachers about the use of digital education platforms in social studies lessons. The research design is the Ex Post Facto pattern. In the 2023-2024 academic year, 141 classroom teachers working in public and private schools in Istanbul participated in the study. Within the scope of the research, a personal information form consisting of nine items was used to determine the demographic characteristics of classroom teachers. In order to determine the perception levels of teachers about digital education platforms, the "Digital Education Platform Evaluation Scale" was used. At the end of the research, it was determined that EBA, Morpa Campus, Okulistik and Dersligi were the leading digital platforms widely used by teachers. It has been determined that teachers generally use digital education platforms in homework preparation, live lessons, measurement and evaluation processes. It has been determined that the general perceptions of classroom teachers towards digital education platforms are above the medium level. When considered according to demographic variables, it was found that teachers' perceptions of digital education platforms differed significantly according to their professional seniority, the classes they worked in, and their training status on using digital platforms. On the other hand, it was determined that classroom teachers' perceptions of digital education platforms did not differ significantly according to their gender, age groups and educational status. As a result, it can be said that classroom teachers' perceptions towards digital education platforms are positive, and the level of perception towards digital education platforms differs according to demographic variables.

Keywords: Classroom Teachers, Social Studies Lesson, Digital Education, Teachers' Views

Dilek Yazar Gürsoy¹
Çavuş Şahin²

How to Cite This Article

Yazar Gürsoy, D. & Şahin, Ç. (2024). "İlkokul Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Dijital Eğitim Platformlarının Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre İncelenmesi" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:10, Issue:12; pp:2404-2417. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14697980>

Arrival: 27 November 2024
Published: 30 December 2024

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

* Bu makale Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Temel Eğitim Anabilim Dalı, Sınıf Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı kapsamında yürütülen "İlkokul Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Dijital Eğitim Platformlarının Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasından üretilmiştir.

¹ Sınıf Öğretmeni, MEB, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0000-0001-7464-8641

² Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Çanakkale, Türkiye. ORCID: 0000-0002-4250-9898

GİRİŞ

Problem Durumu

Eğitim, bireylerin ve toplumların gelişiminde temel bir araçtır ve bilgiye ulaşmanın en etkili yollarından biri olarak tanımlanır. Bireylerin bilgi, beceri ve değerler kazanmalarını sağlayan eğitim, aynı zamanda toplumların kendini yenilemesine ve dönüştürmesine de olanak tanır (Harmandar, 2004). Bu doğrultuda eğitim, yalnızca bireysel bir gelişim aracı değil, toplumsal dayanışma ve gelişimin de teminatı olarak görülür. Teknolojik gelişmelerin ve bilgiye erişim yollarının hızla değiştiği günümüzde, eğitim teknolojileri bu sürecin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Eğitimde teknolojinin etkin kullanımı, öğrenme süreçlerini dönüştürmekte ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştirmektedir.

Eğitimde dijital teknolojilerin yükselişi, özellikle ilkököl düzeyinde verilen sosyal bilgiler gibi disiplinler arası derslerde belirgin bir fark yaratmaktadır. Sosyal bilgiler dersi, öğrencilerin topluma uyum sağlamalarını, sorumluluk bilinci kazanmalarını ve çevresine duyarlı bireyler olmalarını hedefleyen temel bir derstir. Bu dersin içerdiği konular, sosyoloji, tarih, coğrafya, hukuk ve siyaset bilimi gibi disiplinlerden beslenerek, öğrencilerin hem bireysel hem de toplumsal bilincini geliştirmeyi amaçlar (Turan, 2019). Ersoy ve Şahin'in (2012) çalışmaları, yalnızca ders kitaplarına dayalı materyaller ve geleneksel öğretim yöntemlerinin, öğrencilerin derse ilgisini artırmada ve sosyal bilgiler dersinin hedeflerine ulaşmada yeterince etkili olmadığını ortaya koymaktadır. Bu noktada, dijital eğitim platformlarının öğrenme süreçlerine dahil edilmesi, eğitimi hem öğretmenler hem de öğrenciler için daha etkili hale getirme potansiyeline sahiptir.

Dijital eğitim platformları, bilgiyi daha somut ve erişilebilir bir hale getirme özelliğiyle ön plana çıkmaktadır. Literatürde, özellikle soyut kavramların yoğun olduğu fen bilimleri ve matematik derslerinde dijital platformların öğrenmeyi kolaylaştırdığı ve öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı belirtilmiştir (Halim ve Hashim, 2019; Dupin-Bryant, 2012). Sosyal bilgiler dersi de benzer şekilde birçok soyut kavramı içermektedir ve bu kavramların somutlaştırılması, öğrencilerin öğrenme süreçlerini olumlu yönde etkileyebilir. Ayrıca, dijital platformlar sayesinde öğrenciler, dersin geleneksel sınırlarını aşarak, sınıf dışında da öğrenimlerini sürdürebilmekte ve öğrenilen bilgiyi kalıcı hale getirebilmektedirler (Martin ve diğerleri, 2020). Öğretmenler açısından bakıldığında ise, bu platformlar ders hazırlık süreçlerini kolaylaştırmakta ve sınıfta yenilikçi öğretim yöntemlerinin uygulanmasını desteklemektedir (Ermer ve diğerleri, 2001; Rahimi ve diğerleri, 2013).

Son yıllarda dijital eğitim platformlarının kullanımı ülkemizde de giderek yaygınlaşmıştır. İlkoköl düzeyinden itibaren bu platformlar, öğrencilerin derse olan motivasyonlarını artırma, dikkatlerini çekme ve öğrenim süreçlerini destekleme açısından önemli bir rol oynamaktadır (Aktaş ve Yurt, 2017). Ancak, dijital eğitim platformlarının etkili bir şekilde kullanılabilmesi için, öncelikli olarak öğretmenlerin bu teknolojilere yönelik görüş ve algılarının incelenmesi gerekmektedir. Literatür taraması sonucunda, sosyal bilgiler dersine yönelik yapılan çalışmaların sınırlı olduğu ve özellikle sınıf öğretmenlerinin bu platformlara ilişkin deneyimlerinin yeterince araştırılmadığı görülmüştür. Ayrıca, öğretmenlerin dijital teknolojilere yönelik algılarının, demografik özelliklerine göre nasıl farklılaştığı konusunda da araştırma eksiklikleri dikkat çekmektedir.

Dijital platformların sosyal bilgiler dersinde daha etkin kullanılabilmesi, sadece öğrencilerin öğrenme süreçlerini değil, aynı zamanda öğretmenlerin ders işleme süreçlerini de dönüştürme potansiyeline sahiptir. Özellikle, dersin amaçlarına ulaşmada karşılaşılan zorlukların giderilmesinde bu platformlar önemli bir araç olarak kullanılabilir. Ancak, öğretmenlerin bu platformlar hakkındaki algıları, hangi platformları hangi amaçlara yönelik ve daha etkin kullandıkları gibi soruların yanıtlanması gerekmektedir. Bu bağlamda, öğretmenlerin deneyimlerinden hareketle dijital platformların işlevselliği ve kullanımına yönelik öneriler geliştirilmesi, eğitimin kalitesini artıracak önemli bir adım olacaktır.

Araştırmanın Amacı

Yürütülen bu araştırma kapsamında ilkököl kademesinde okutulan sosyal bilgiler dersinde dijital eğitim platformlarından yararlanılmasına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda yürütülen bu çalışmada araştırma soruları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

1. Sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinde tercih ettikleri dijital eğitim platformları nelerdir ve bu platformları kullanım amaçları nedir?
2. Sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinde kullanılan dijital eğitim platformlarını değerlendirme düzeyleri hangi seviyededir?

3. Sınıf öğretmenlerinin ilkökul sosyal bilgiler derslerinde dijital eğitim platformlarını kullanımlarına yönelik görüşleri;
- ✓ Cinsiyete,
 - ✓ Yaş gruplarına,
 - ✓ Eğitim durumuna,
 - ✓ Mesleki kıdeme,
 - ✓ Görev yapılan sınıf düzeyine,
 - ✓ Dijital eğitim platformları kullanımıyla ilgili eğitim almış olma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Sosyal Bilgiler Dersi

Sosyal bilgiler dersi, bireyleri toplumsal yaşamda sorumluluk bilincine sahip, aktif ve bilinçli vatandaşlar olarak yetiştirmeyi hedefler. Bu dersin amacı, öğrencilere doğru kararlar alabilme, problem çözme ve toplumsal yaşamda etkin bir şekilde yer alma becerileri kazandırmaktır (Hanaylı ve diğerleri, 2020). Gazel ve Erol'un (2012) belirttiğine göre sosyal bilgiler, tarih, coğrafya, ekonomi ve psikoloji gibi çeşitli sosyal bilimlere bir araya getiren disiplinler arası bir yapıdadır. Öğrencilerin bu ders aracılığıyla sahip olmaları gereken temel beceriler arasında eleştirel düşünme, dijital okuryazarlık, çevre duyarlılığı, hukuk bilinci ve sosyal katılım gibi unsurlar bulunmaktadır (MEB, 2018). Ada'ya (2020) göre, sosyal bilgiler dersinde etkili bir öğrenme süreci sağlamak, öğretmenlerin uygun öğrenme ortamları oluşturarak öğrenciler için gerekli kaynakları temin etmesine bağlıdır. Bu süreçte kazandırılan becerilerin, öğrencilerin toplumsal sorumluluklarını bilinçli ve etkin bir şekilde yerine getirmelerine katkı sağladığı ifade edilmektedir. Ayrıca, sosyal bilgiler öğretim programı, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda demokratik, laik, milli değerlere dayalı bir eğitim anlayışı sunarak öğrencilere toplumsal gelişime katkı sağlama bilinci aşılacaktır (Güler, 2016).

İlkokul Kademesinde Okutulan Sosyal Bilgiler Dersi

Sosyal bilgiler dersi, ilkökul müfredatında öğrencilerin toplumsal yaşamı ve bireysel sorumlulukları anlamalarını sağlamak amacıyla birçok öğrenme alanı ve kazanım sunmaktadır. Bu dersin, öğrencilerin toplumsal farkındalıklarını geliştirmeye yönelik pek çok kazanım sağladığı söylenebilir. Özellikle "Üretim, Dağıtım ve Tüketim" öğrenme alanı, öğrencilerin hem günlük yaşamlarında hem de gelecekteki yaşamlarında önemli beceriler kazanmalarını hedefler. Bu alanda, öğrencilerin satın alma davranışlarını daha bilinçli bir şekilde düzenlemeleri amaçlanır. Öğrenciler, ihtiyaçlarını karşılamak için sahip oldukları kaynakları dikkate alarak ürünleri belli kriterlere göre değerlendirebilme yetisini kazanır (Bulut, 2010). Bu kazanımlar, yalnızca tüketici davranışlarını değil, aynı zamanda öğrencilerin toplumsal sorumluluklarını da güçlendirecek şekilde yapılandırılmıştır.

İlkokul düzeyinde sosyal bilgiler dersinin kazandırmayı amaçladığı bir diğer önemli alan, "Birey ve Toplum"dur. 4. sınıf düzeyinde bu alanın temel hedefi, öğrencilerin hem kendilerini bir birey olarak tanımları hem de çevrelerine karşı farkındalık geliştirmeleridir. Bu kazanımlar, öğrencilerin toplumsal hayatta aktif ve sorumlu bir birey olabilmeleri için gereklidir. Öğrenciler, bireysel haklarının farkına varırken, aynı zamanda toplumla olan ilişkilerini anlamaya çalışırlar. Bu süreçte, birey ve toplum arasındaki etkileşimler öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur (Turan, 2019).

Bir diğer öğrenme alanı olan "Toplum, Teknoloji ve Bilim" ise 4. sınıf öğrencilerine, teknolojinin geçmişi, gelişimi ve bu alandaki bilim insanları hakkında bilgi sunar. Öğrenciler, teknolojik ürünleri sınıflandırma, teknolojinin tarihsel sürecini öğrenme ve dijital okuryazarlık becerisi kazanma gibi yetkinliklere sahip olurlar. Ayrıca, teknolojiyi etkin bir şekilde kullanabilme becerisi kazanırken, yenilikçi düşünme, değişim anlama ve çevre bilinci gibi değerler de kazandırılmaya çalışılır. Bu alan, fen ve teknoloji gibi farklı disiplinlerden faydalanarak öğrencilerin teknolojiyi çevreyle uyumlu bir şekilde kullanmalarını sağlamayı amaçlar (MEB, 2018). Bu bağlamda, öğrenciler, sadece teknolojiyi kullanmakla kalmaz, aynı zamanda bu alandaki gelişmeleri toplumsal ve çevresel açıdan da değerlendirirler.

Sosyal Bilgiler dersindeki "Küresel İlişkiler" öğrenme alanı, öğrencilerin dünya üzerindeki ülkelerle olan ilişkilerini anlamalarını, kültürel farklılıkları tanımlarını ve global bir bakış açısı geliştirmelerini amaçlar. Bu alanda öğrenciler, Türkiye'nin komşu ülkeleri ve Türk Cumhuriyetleri ile olan ilişkileri hakkında bilgi sahibi olurken, empati, duyarlılık ve araştırma becerilerini de geliştirirler. Küresel ilişkiler öğrenme alanı, felsefe,

coğrafya, siyaset bilimi ve sosyoloji gibi disiplinlerden faydalanarak, öğrencilerin toplumsal olayları neden-sonuç ilişkileri çerçevesinde anlamalarına olanak tanır (MEB, 2018; Turan, 2019). Bu sayede öğrenciler, sadece kendi toplumlarını değil, dünya üzerindeki farklı kültürleri de daha iyi kavrayarak küresel sorunlara duyarlı birer birey olarak yetişirler.

İlkokul sosyal bilgiler dersi, öğrencilere sadece bilgi değil, aynı zamanda toplumsal sorumluluklar ve küresel farkındalık kazandırmaya yönelik bir müfredat sunar. Bu müfredat, öğrencilere kendi bireysel haklarını anlamının yanı sıra, toplumsal sorumluluklarını yerine getirme, teknolojiyi etkin bir şekilde kullanma ve küresel ilişkileri anlamada gerekli becerileri kazandırır. Bu kazanımlar, öğrencilerin hem akademik hem de kişisel gelişimlerine önemli katkılar sağlar

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Eğitimde teknoloji kullanımı, öğretim süreçlerini daha verimli hale getirmek amacıyla geliştirilen çeşitli araç ve yöntemleri içerir. Eğitim teknolojisi, öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını sağlayan ve öğretmenlerin dersleri daha ilgi çekici hale getirmelerine olanak tanıyan bir yaklaşımdır (Curacı, 2022). Teknolojik araçlar, soyut kavramların somutlaştırılması ve derslerin daha anlaşılır hale getirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu bağlamda, eğitimde teknoloji kullanımı artık kaçınılmaz bir hal almış ve eğitimde teknolojinin nasıl kullanılacağı üzerine yoğun tartışmalar yapılmıştır (Sayan, 2016).

Eğitimde kullanılan teknolojik materyaller, öğretim hedeflerine uygun olarak tasarlanmış, hem öğretmenler hem de öğrenciler tarafından etkin şekilde kullanılabilen araçlardan oluşmaktadır. Bu materyaller arasında dijital oyunlar, benzetim teknikleri, video-konferans sistemleri, web tabanlı öğrenme platformları ve sanal gerçeklik uygulamaları yer almaktadır. Dijital oyunlar, geçmişte eğlence amacıyla kullanılırken, günümüzde eğitsel amaçlarla da yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bu oyunlar, öğrencilerin derse olan ilgisini artırmakta ve öğrenme motivasyonlarını güçlendirmektedir (Taşdemir & Şüyun, 2016; Sun ve diğerleri, 2023).

Benzetim teknikleri, özellikle fen bilimleri ve matematik gibi soyut kavramların bulunduğu derslerde, kavramları daha somut hale getirerek öğrencilerin daha iyi anlamalarını sağlar (Talan, 2021). Bu yöntem, geleneksel öğretimle kıyaslandığında daha etkili sonuçlar elde edilmesine olanak tanır. Ayrıca, tekrar ve alıştırma yazılımları, öğrencilerin ders dışı zamanlarda konuları gözden geçirmelerine yardımcı olur ve öğrenmeyi kalıcı hale getirir (Andergassen ve diğerleri, 2014; Küslü, 2015).

Uzaktan eğitimde kullanılan video-konferans sistemleri, öğretim süreçlerinin zaman ve mekan kısıtlamalarından bağımsız olarak gerçekleştirilmesine imkan tanır (Alakoç, 2003). Ancak, bu yöntemin etkili olabilmesi için sağlam bir internet altyapısı ve teknik donanım gereklidir. Benzer şekilde, web tabanlı öğrenme platformları, öğretmenler ve öğrenciler arasında interaktif bir iletişim sağlar, görsel ve işitsel materyallerle zenginleştirilmiş içerikler sunar ve öğrenci gelişimini olumlu yönde etkiler (Tüysüz & Aydın, 2007).

Sanal gerçeklik uygulamaları, özellikle erişilemeyen yerlerin öğrencilere sanal ortamda sunulması açısından eğitimde önemli bir yere sahiptir. Bu teknoloji, somut ve soyut kavramların daha kolay anlaşılmasını sağlar ve akademik başarıyı artırır (Akman & Çakır, 2020; Özeren & Top, 2023). Dijital ders kitapları, geleneksel basılı kitapların dijital ortama taşınmasıyla öğrencilere daha etkileşimli ve erişilebilir bir öğrenme deneyimi sunar (Öngöz, 2016). Son olarak, akıllı tahtalar, etkileşimli sınıf ortamları oluşturarak öğretim sürecini daha dinamik hale getirmekte, öğrencilerin derslere daha aktif katılımını teşvik etmektedir (Kırbağ-Zengin ve diğerleri, 2012; Karakuş & Karakuş, 2017). Bu teknolojilerin kullanımı, öğretim yöntemlerini çeşitlendirerek öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha etkili ve verimli hale getirmektedir.

Eğitimde Kullanılan Dijital Eğitim Platformları:

Eğitimde dijital platformların kullanımı son yıllarda hızla artmış ve Türkiye'de birçok dijital eğitim platformu öğrencilerin ve öğretmenlerin hizmetine sunulmuştur. Bunlardan en yaygın kullanılanı, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) olup, eğitimde fırsat eşitliği sağlamayı ve eğitim kalitesini artırmayı hedeflemektedir. EBA, bilgisayar, etkileşimli tahta, tablet ve cep telefonu gibi çeşitli cihazlarla erişilebilen bir platformdur (Demir ve diğerleri, 2020). Morpa Kampüs, müfredatla uyumlu içerikler sunan bir başka platformdur ve video, test ve konu anlatımları ile desteklenen eğitim materyalleri sağlar (Tak ve Demir, 2019). Okulistik, öğretiminde interaktif etkinlikler sunarak öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirmektedir (Tenekeci, 2020). Vitamin platformu ise, MEB ve Türk Telekom işbirliğiyle kurulmuş olup, özellikle fen, matematik ve sosyal bilgiler derslerine yönelik içerikler sunmaktadır (Korkmaz ve Aygün, 2011). Derslig, öğrencilere konu tekrarları yapma ve gelişimlerini takip etme imkanı sunarken, Zego ise oyun temelli öğrenme yaklaşımıyla dikkat çekmektedir (<https://www.zegoegitim.com>). Bu dijital platformlar, öğretim süreçlerini zenginleştiren ve öğrenci başarısını artıran etkili araçlar olarak eğitimde önemli bir yer tutmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma, ilkököl sınıf öğretmenlerinin dijital eğitim platformları kullanım durumlarını incelemeyi amaçlayan bir ex-post facto (geçmişe dönük) araştırma deseniyle gerçekleştirilmiştir. Ex-post facto araştırmalar, olayların geçmişteki koşullarını inceleyerek bu olaylar arasında neden-sonuç ilişkileri kurmayı hedefler. Bu yöntemde deneysel müdahale olmadan mevcut durumu analiz etmek ve geçmişteki faktörlerin günümüz üzerindeki etkilerini incelemek amaçlanır (Karasar, 2012). Bu bağlamda, araştırma, öğretmenlerin dijital eğitim platformları kullanımına dair deneyimlerini, demografik değişkenlerle ilişkilendirerek incelemeyi hedeflemiştir.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, İstanbul ilindeki devlet okulları ve özel okullarda görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırma örnekleme ise 2023-2024 eğitim öğretim yılı içerisinde İstanbul'da görev yapan 141 sınıf öğretmeninden meydana gelmektedir. Kolayda örnekleme yöntemi, araştırmacının erişim sağlayabileceği öğretmenleri seçmesiyle belirlenmiştir. Kolayda örnekleme, araştırmanın ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesine imkân tanır (Yıldırım & Şimşek, 2006). Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgilere Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Değişken	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	109	77,3
	Erkek	32	22,7
Yaş grubu	22-29	5	3,5
	30-39	81	57,4
	40-49	33	23,4
	50-59	22	15,6
Eğitim durumu	Ön lisans	5	3,5
	Lisans	101	71,6
	Yüksek lisans	35	24,8
Mesleki kıdem	10 yıl ve altı	30	21,3
	11-20 yıl	70	49,6
	21-30 yıl	31	22,0
	31 yıl ve üzeri	10	7,1
Eğitim yaptığı sınıf	1.sınıf	43	30,5
	2.sınıf	34	24,1
	3.sınıf	31	22,0
	4.sınıf	33	23,4

Katılımcıların cinsiyet dağılımı, 109 kadın (%77,3) ve 32 erkek (%22,7) öğretmenden oluşmaktadır. Yaş gruplarına bakıldığında, 22-29 yaş grubunda 5 öğretmen (%3,5), 30-39 yaş grubunda 81 öğretmen (%57,4), 40-49 yaş grubunda 33 öğretmen (%23,4) ve 50-59 yaş grubunda 22 öğretmen (%15,6) yer almaktadır. Eğitim durumu açısından, %71,6'sı lisans, %24,8'i yüksek lisans ve %3,5'i ön lisans mezunudur. Mesleki kıdem açısından ise, %49,6'sı 11-20 yıl arasında deneyime sahipken, %21,3'ü 10 yıl ve altı, %22'si 21-30 yıl, %7,1'i ise 31 yıl ve üzeri deneyime sahiptir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptığı sınıf düzeylerine göre dağılımı ise 1. sınıf (%30,5), 2. sınıf (%24,1), 3. sınıf (%22,0) ve 4. sınıf (%23,4) olarak belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada, sınıf öğretmenlerinin demografik özelliklerinin belirlenmesinde bir kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bu form, araştırmacı tarafından özel olarak tasarlanmış olup, öğretmenlerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, mesleki kıdem gibi temel bilgilerinin yanı sıra, öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde kullandıkları dijital platformlar, sınıf düzeyleri ve dijital platform kullanım deneyimlerini belirlemeye yönelik sorular içermektedir. Kişisel bilgi formu, araştırmacının öğretmenlerin dijital platformlara ilişkin çeşitli deneyimlerini anlamasına olanak sağlamaktadır.

Öğretmenlerin dijital eğitim platformlarına ilişkin algılarının belirlenmesinde ise "Dijital Eğitim Platformu Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek, Özerbaş ve Yazıcı (2021) tarafından geliştirilmiştir ve 5'li Likert tipi bir ölçek olup, 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin dört alt boyutu bulunmaktadır: öğretmen yeterlilikleri, içerik, teknik ve tasarım özellikleri, motivasyon. Alt boyutlar sırasıyla 7, 6, 3 ve 4 madde içermektedir. Öğretmenlerin dijital platformlar hakkındaki algılarını ölçmek amacıyla, verilen yanıtlar "hiçbir zaman" (1 puan) ile "her zaman" (5 puan) arasında değişmektedir. Özerbaş ve Yazıcı (2021) tarafından yapılan çalışmada, ölçeğin iç

tutarlık katsayıları sırasıyla öğretmen yeterlilikleri için 0.88, içerik için 0.89, teknik ve tasarım için 0.75 ve motivasyon için 0.70 olarak rapor edilmiştir. Bu çalışmada ise ölçeğin iç tutarlık katsayıları sırasıyla öğretmen yeterlilikleri için 0.84, içerik için 0.93, teknik ve tasarım için 0.89, motivasyon için 0.94 olarak bulunmuştur.

Veri Analizi

Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizinde SPSS 25.0 programı kullanılmıştır. İlk olarak, verilerin güvenilirliği ve normal dağılıma uygunluğu incelenmiştir.

Tablo 2: Dijital Eğitim Platformu Değerlendirme Ölçeği Alt Boyutlarına İlişkin Cronbach's Alpha, Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Alt boyut	α	Çarpıklık	Basıklık
Öğretmen yeterlilikleri	0,84	0,10	-0,40
İçerik	0,93	-0,09	-0,79
Teknik ve tasarım özellikleri	0,89	-0,32	0,79
Motivasyon	0,94	-0,63	0,14

Tablo 2 incelendiğinde, araştırma kapsamında toplanan ölçek verilerinin analiz için yüksek düzeyde güvenilirlik katsayısına ($\alpha > 0,60$) sahip olduğu görülmektedir. Normal dağılımın belirlenmesi için incelenen çarpıklık ve basıklık değerlerinin -2 ile +2 arasında yer aldığı ve normal dağılıma uygun olduğu görülmektedir (Çelikoglu ve Tirnakli, 2018; Kim, 2013). Bu kapsamda veri analizinde parametrik testlerden Independent t Test ve One Way ANOVA Analizi kullanılmıştır. Demografik sorulara göre ölçek puanları kıyaslanırken, gruptaki kişi sayısının 30'dan az olması durumunda non parametrik analizler olan Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır. Ölçek puanlarına ilişkin ortalama ve standart sapma betimsel istatistikleri, demografik bilgilerin yüzdelik dağılımlarının belirlenmesine ilişkin frekans analizi uygulanmıştır.

BULGULAR

Sınıf Öğretmenlerinin Tercih Ettikleri Dijital Eğitim Platformları ve Bu Platformları Kullanım Amaçlarına İlişkin Bulgular

Yapılan bu çalışmada sosyal bilgiler dersinde dijital eğitim platformu kullanım bilgilerine ilişkin bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Sosyal Bilgiler Dersinde Tercih Edilen Dijital Eğitim Platformları ve Bu Platformları Kullanım Amaçlarına İlişkin Frekans ve Yüzdeler Dağılımlar

Değişken	Kategori	f	%
Dijital eğitim platformunda en çok kullandığı modül	Ders	58	41,1
	Çalışmalar	17	12,1
	Oyunlar	15	10,6
	Ölçme ve değerlendirme	13	9,2
	Ödevler	12	8,5
	Canlı ders	10	7,1
	Mesleki gelişim	6	4,3
	Kütüphane	4	2,8
	İçerik üretimi	3	2,1
	Raporlar	1	0,7
	Portfolyolar	1	0,7
	Listeler	1	0,7
	Kullandığı eğitim platformları*	EBA	104
Morpa Kampüs		77	54,6
Okulistik		71	50,4
Dersligi		30	21,3
Vitamin		8	5,7
YouTube		3	2,1
Zoom		3	2,1
Derslink		1	0,7
Zego		1	0,7
Ders Ekranında		1	0,7
Testleri Çöz		1	0,7
Okuvaryam		1	0,7
Wordwall		1	0,7
İlkokulluyum		1	0,7
Öğretmen evde		1	0,7

*Birden fazla yanıt verilebildiğinden toplam yanıt sayısı katılımcı sayısından fazladır.

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılanların büyük çoğunluğu (%41,1) dijital eğitim platformlarında ders modülünü kullanmakta olup, çalışmalar (%12,1), oyunlar (%10,6) da sıklıkla kullanılan diğer modüllerdir. Katılımcıların en fazla kullandığı eğitim platformları EBA, Morpa Kampüs, Okulistik ve Dersligi programlarıdır.

Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Dijital Eğitim Platformlarını Değerlendirme Düzeylerine Ait Bulgular

Sosyal bilgiler dersinde kullanılan dijital eğitim platformu değerlendirme ölçeği puan ortalamalarına ilişkin bulgular Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4: Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Dijital Eğitim Platformu Değerlendirme Ölçeği Puanlarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Alt boyut	N	\bar{X}	SS
Öğretmen yeterlilikleri	141	3,44	0,76
İçerik	141	4,01	0,69
Teknik ve tasarım özellikleri	141	4,15	0,71
Motivasyon	141	4,10	0,74

Tablo 4 incelendiğinde, katılımcıların öğretmen yeterliliği ($\bar{X}=3,44$), içerik ($\bar{X}=4,01$), teknik ve tasarım özellikleri ($\bar{X}=4,15$), motivasyon ($\bar{X}=4,10$) puanlarının orta düzeyin üzerinde olduğu görülmektedir.

Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Derslerinde Dijital Eğitim Platformlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin dijital eğitim platformlarını cinsiyet, yaş grupları, eğitim durumları, mesleki kıdem, sınıf düzeyi ve dijital eğitim platformları kullanımıyla ilgili eğitim alma değişkenlerine ilişkin bulgular tablolar halinde sunulmuştur

Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Eğitim Platformlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların cinsiyetlerine göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bulgular Tablo 5'te sunulmuştur

Tablo 5: Cinsiyet Değişkenine Göre Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Dijital Eğitim Platformu Değerlendirme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Öğretmen yeterlilikleri	Kadın	109	3,42	0,72	139	-,630	,529
	Erkek	32	3,52	0,87			
İçerik	Kadın	109	3,98	0,67	139	-,882	,379
	Erkek	32	4,10	0,75			
Teknik ve tasarım özellikleri	Kadın	109	4,11	0,69	139	-1,207	,229
	Erkek	32	4,28	0,77			
Motivasyon	Kadın	109	4,07	0,74	139	-,793	,429
	Erkek	32	4,19	0,75			

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcıların öğretmen yeterlilikleri ($t_{(139)}=-,630$; $p>0,05$), içerik ($t_{(139)}=-,881$; $p>0,05$), teknik ve tasarım özellikleri ($t_{(139)}=-1,207$; $p>0,05$) ve motivasyon ($t_{(139)}=-,793$; $p>0,05$) algılarının cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Yaş Grupları Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Eğitim Platformlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların yaş gruplarına göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bulgular Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: Yaş Gruplarına Göre Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Dijital Eğitim Platformu Değerlendirme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt boyut	Yaş grubu	N	Sıra Ortalaması	x^2	sd	p
Öğretmen yeterlilikleri	22-29	5	78,30	,551	3	,907
	30-39	81	72,40			
	40-49	33	69,30			
	50-59	22	66,75			
İçerik	22-29	5	66,80	2,211	3	,530
	30-39	81	72,67			
	40-49	33	75,03			
	50-59	22	59,75			
Teknik ve tasarım özellikleri	22-29	5	65,10	2,478	3	,479
	30-39	81	74,23			
	40-49	33	71,67			
	50-59	22	59,45			
Motivasyon	22-29	5	78,00	1,707	3	,635
	30-39	81	73,31			
	40-49	33	70,71			
	50-59	22	61,34			

Tablo 6 incelendiğinde, katılımcıların öğretmen yeterlilikleri ($x^2_{(3)}=,551$; $p>0,05$), içerik ($x^2_{(3)}=2,211$; $p>0,05$), teknik ve tasarım özellikleri ($x^2_{(3)}=2,478$; $p>0,05$) ve motivasyon ($x^2_{(3)}=1,707$; $p>0,05$) algılarının yaş grubu değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Eğitim Durumları Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Eğitim Platformlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların eğitim durumlarına göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bulgular Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7: Eğitim Durumuna Göre Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Dijital Eğitim Platformu Değerlendirme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt boyut	Eğitim durumu	N	Sıra ortalaması	x^2	sd	p
Öğretmen yeterlilikleri	Ön lisans	5	52,60	2,289	2	,318
	Lisans	101	69,39			
	Yüksek lisans	35	78,27			
İçerik	Ön lisans	5	48,90	2,476	2	,290
	Lisans	101	73,79			
	Yüksek lisans	35	66,10			
Teknik ve tasarım özellikleri	Ön lisans	5	47,90	2,123	2	,346
	Lisans	101	73,12			
	Yüksek lisans	35	68,19			
Motivasyon	Ön lisans	5	53,90	2,138	2	,343
	Lisans	101	73,83			
	Yüksek lisans	35	65,27			

Tablo 7 incelendiğinde, katılımcıların öğretmen yeterlilikleri ($x^2_{(2)}=2,289$; $p>0,05$), içerik ($x^2_{(2)}=2,476$; $p>0,05$), teknik ve tasarım özellikleri ($x^2_{(2)}=2,123$; $p>0,05$) ve motivasyon ($x^2_{(2)}=2,138$; $p>0,05$) algılarının eğitim durumu değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Eğitim Platformlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların mesleki kıdem değişkenine göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8: Mesleki Kıdeme Göre Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Dijital Eğitim Platformu Değerlendirme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt boyut	Mesleki kıdem	N	SS	x^2	sd	p	Gruplar arası fark
Öğretmen yeterlilikleri	10 yıl ve altı	30	78,65	4,357	3	,225	-
	11-20 yıl	70	73,49				
	21-30 yıl	31	64,05				
	31 yıl ve üzeri	10	52,15				
İçerik	10 yıl ve altı	30	77,47	5,840	3	,120	-
	11-20 yıl	70	73,05				
	21-30 yıl	31	69,21				
	31 yıl ve üzeri	10	42,80				
Teknik ve tasarım özellikleri	10 yıl ve altı	30	76,77	9,187	3	,027	1>4, 2>4, 3>4
	11-20 yıl	70	73,91				
	21-30 yıl	31	70,52				
	31 yıl ve üzeri	10	34,80				
Motivasyon	10 yıl ve altı	30	77,90	7,025	3	,071	-
	11-20 yıl	70	73,17				
	21-30 yıl	31	69,31				
	31 yıl ve üzeri	10	40,35				

Tablo 8 incelendiğinde, katılımcıların öğretmen yeterlilikleri ($x^2_{(3)}=4,357$; $p>0,05$), içerik ($x^2_{(3)}=5,840$; $p>0,05$) ve motivasyon ($x^2_{(3)}=7,025$; $p>0,05$) algılarının mesleki kıdem değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı ($p>0,05$), ancak teknik ve tasarım özellikleri ($x^2_{(3)}=9,187$; $p>0,05$) algılarının mesleki kıdem değişkeni açısından istatistiksel olarak farklılaştığı ($p<0,05$) görülmektedir. Farklılıkların hangi gruplar arasında olduğu incelendiğinde, mesleki kıdemi 10 yıl ve altında olan ($\bar{X}=4,24$), 11-20 yıl olan ($\bar{X}=4,20$) ve 21-30 yıl olan ($\bar{X}=4,17$) katılımcıların teknik ve tasarım özellikleri algılarının mesleki kıdemi 31 yıl ve üzeri olan ($\bar{X}=3,43$) katılımcılardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

Eğitim Yaptığı Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Eğitim Platformlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların eğitim yaptığı sınıfa göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bulgular Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9: Eğitim Yapılan Sınıf Düzeyine Göre Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Dijital Eğitim Platformu Değerlendirme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt boyut	Sınıf	N	\bar{X}	SS	F	sd	p	Gruplar arası fark
Öğretmen yeterlilikleri	1.sınıf	43	3,52	0,81	2,026	3	,113	-
	2.sınıf	34	3,23	0,72				
	3.sınıf	31	3,65	0,72				
	4.sınıf	33	3,36	0,71				
İçerik	1.sınıf	43	4,09	0,65	3,621	3	,015	1>2, 2<3
	2.sınıf	34	3,69	0,65				
	3.sınıf	31	4,18	0,77				
	4.sınıf	33	4,08	0,62				
Teknik ve tasarım özellikleri	1.sınıf	43	4,16	0,67	1,334	3	,266	-
	2.sınıf	34	3,96	0,70				
	3.sınıf	31	4,30	0,80				
	4.sınıf	33	4,19	0,65				
Motivasyon	1.sınıf	43	4,15	0,69	1,532	3	,209	-
	2.sınıf	34	3,88	0,79				
	3.sınıf	31	4,25	0,75				
	4.sınıf	33	4,11	0,74				

Tablo 9 incelendiğinde, katılımcıların öğretmen yeterlilikleri ($F_{(3, 137)}=2,026$; $p>0,05$), teknik ve tasarım özellikleri ($F_{(3, 137)}=1,334$; $p>0,05$), motivasyon ($F_{(3, 137)}=1,532$; $p>0,05$) algılarının eğitim yaptığı sınıf değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı ($p>0,05$), ancak içerik ($F_{(3, 137)}=3,621$; $p<0,05$) algılarının eğitim yaptığı sınıf değişkeni açısından istatistiksel olarak farklılaştığı ($p<0,05$) görülmektedir. Anlamlı farklılık bulunan içerik alt boyutunda verilerin homojen dağılıma uygunluğu için uygulanan Levene testinde verilerin homojen olduğu ($Levene=,947$; $p>0,05$) tespit edilmiştir. Veriler homojen olduğundan dolayı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunun incelenmesinde Tukey testi uygulanmış olup, test sonuçları incelendiğinde, eğitim yaptığı sınıf 1.sınıf olan ($\bar{X}=4,09$) ve 3.sınıf olan ($\bar{X}=4,18$) katılımcıların içerik algılarının eğitim yaptığı sınıf 2.sınıf olan ($\bar{X}=3,69$) katılımcılardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

Dijital Platform Kullanım Eğitimi Alma Durumuna Göre Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Eğitim Platformlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların dijital platform kullanım eğitimi alma durumuna göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bulgular Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10: Dijital Platform Kullanım Eğitimi Alma Durumuna Göre Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Dijital Eğitim Platformu Değerlendirme Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Alt boyut	Eğitim alma durumu	N	\bar{X}	SS	t	sd	p
Öğretmen yeterlilikleri	Evet	25	3,94	0,72	3,819	139	,000
	Hayır	116	3,34	0,72			
İçerik	Evet	25	4,05	0,66	,296	139	,768
	Hayır	116	4,00	0,70			
Teknik ve tasarım özellikleri	Evet	25	4,16	0,71	,086	139	,932
	Hayır	116	4,15	0,71			
Motivasyon	Evet	25	4,09	0,77	-,042	139	,966
	Hayır	116	4,10	0,74			

Tablo 10 incelendiğinde, katılımcıların içerik ($t_{(139)}=-,296$; $p>0,05$), teknik ve tasarım özellikleri ($t_{(139)}=-,086$; $p>0,05$), motivasyon ($t_{(139)}=-,042$; $p>0,05$) algılarının dijital platform eğitimi alma değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı ($p>0,05$), ancak öğretmen yeterlilikleri ($t_{(139)}=3,819$; $p<0,05$) algılarının dijital platform eğitimi alma değişkeni açısından istatistiksel olarak farklılaştığı ($p<0,05$) görülmektedir. Farklılıkların hangi gruplar arasında olduğu incelendiğinde, dijital platform eğitimi almış olan ($\bar{X}=3,94$) katılımcıların öğretmen yeterlilik algılarının dijital platform eğitimi almamış olan ($\bar{X}=3,34$) katılımcılardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinde dijital eğitim platformlarını kullanma tercihleri, bu platformlara yönelik algıları ve çeşitli demografik değişkenlere göre kullanım durumlarının detaylı bir şekilde incelenmesi açısından önemli bir katkı sunmaktadır. Araştırma bulguları, öğretmenlerin dijital platformları eğitim sürecine dâhil etme konusundaki eğilimlerinin, kullanım motivasyonlarının ve platformların eğitimdeki işlevselliği hakkındaki algılarının genel anlamda olumlu olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerin, özellikle ödev hazırlama, ölçme-değerlendirme ve canlı ders gibi amaçlarla platformları yoğun olarak kullandığı belirlenmiş, bu süreçte en sık tercih edilen platformların başında EBA, Morpa Kampüs, Okulistik ve Dersligi gibi yerli eğitim uygulamalarının geldiği tespit edilmiştir. Bu durum, öğretmenlerin dijital platformları faydalı ve etkili araçlar olarak gördüğüne işaret etmektedir. Literatürde yer alan çeşitli çalışmaların bulguları da bu görüşü destekler niteliktedir.

Örneğin, Kırılı (2023) tarafından yapılan bir çalışmada, EBA'nın en çok tercih edilen platform olduğu ve öğretmenlerin bu platformu özellikle ders içeriklerini hazırlama amacıyla kullandıkları belirtilmiştir. Aynı çalışmada öğretmenlerin büyük bir kısmının EBA'yı kullanışlı ve faydalı bulduğu ifade edilmiştir. Fen bilimleri öğretmenleri üzerinde yapılan bir başka araştırma, öğretmenlerin EBA'yı ders planlama ve temel bilgilere ulaşma amacıyla yoğun olarak kullandığını ortaya koymuştur (Saklan ve Ünal, 2020). Matematik öğretmenleriyle yapılan bir çalışmada da öğretmenlerin EBA'yı sık kullandığı ve platformu faydalı bulduğu rapor edilmiştir (Eliş, 2023). Bu bulgular, dijital eğitim platformlarının öğretmenler tarafından etkin şekilde benimsendiğini ve eğitim süreçlerine entegre edildiğini göstermektedir.

Bununla birlikte, literatürde dijital platformların içerik yetersizliği veya kullanılabilirlik açısından eleştirildiği durumlar da bulunmaktadır. Özellikle Ceylan (2019), sosyal bilgiler öğretmenlerinin dijital eğitim platformlarını içerik açısından yetersiz bulduğunu ve bu nedenle platformları yaygın olarak kullanmadığını belirtmiştir. Bu bulgu, dijital platformların tüm branşlar ve kullanıcı grupları için eşit derecede tatmin edici olmadığını ve içerik geliştirme süreçlerinin daha kapsamlı bir şekilde ele alınması gerektiğini göstermektedir.

Öğretmenlerin dijital platformlara yönelik değerlendirmeleri incelendiğinde, genel olarak öğretmen yeterlilikleri, içerik, teknik ve tasarım özellikleri ile motivasyon düzeylerinin orta düzeyin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, öğretmenlerin dijital araçları kullanma becerileri konusunda kendilerine güvendiğini ve platformları eğitim süreçlerinde etkili bulduklarını göstermektedir. Çobanoğlu (2022) tarafından yapılan bir çalışmada da öğretmenlerin önemli bir bölümünün dijital platformları kullanma konusunda kendilerini yeterli hissettikleri ifade edilmiştir. Bununla birlikte, literatürde dijital platformların kullanımına ilişkin yeterlik düzeylerinin bazı öğretmen gruplarında düşük olduğu belirtilmiştir (Abasioğlu, 2023; Çiftçi ve Aydın, 2020). Bu farklılıklar, dijital araçların benimsenmesinde kişisel, kurumsal ve teknolojik faktörlerin etkili olduğunu düşündürmektedir.

Demografik değişkenlere göre dijital platform kullanımına yönelik algılar incelendiğinde, cinsiyet, yaşı grubu ve eğitim durumu değişkenlerinin genellikle anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmüştür. Örneğin, bu çalışmada kadın ve erkek öğretmenlerin dijital platformları kullanımında veya platformlara ilişkin algılarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuç, literatürdeki birçok çalışmayla uyumludur. Onat (2024) ve Kırılı (2023) tarafından yapılan araştırmalarda da cinsiyetin, öğretmenlerin dijital platformları gereklilik, kullanılabilirlik veya verimlilik açısından değerlendirme süreçlerinde belirleyici bir faktör olmadığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde, yaş grubu değişkeninin de öğretmenlerin dijital platformları kullanımına yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık yaratmadığı gözlemlenmiştir. Ancak, Gökdemir (2020) tarafından yapılan bir çalışmada, yaş grubu yükseldikçe öğretmenlerin dijital platformları kullanışlı bulma ve verimli görme düzeylerinin arttığı rapor edilmiştir. Bu bulgu, öğretmenlerin mesleki deneyimlerinin ve teknolojiyi iş süreçlerine entegre etme konusundaki alışkanlıklarının yaşla birlikte gelişebileceğini göstermektedir.

Eğitim durumu ve mesleki kıdem değişkenleri açısından değerlendirildiğinde, bazı alt boyutlarda anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Özellikle dijital platform kullanımı konusunda eğitim almış öğretmenlerin, eğitim almayan öğretmenlere göre daha yüksek yeterlik algısına sahip olduğu bulunmuştur. Bu durum, öğretmen eğitimlerinin dijital platformları etkili bir şekilde kullanma konusundaki becerilere önemli ölçüde katkı sağladığını göstermektedir. Ancak, Güner (2022) tarafından yapılan bir çalışmada, dijital platformlar üzerine eğitim almanın, öğretmenlerin platformlara yönelik tutumlarını anlamlı bir şekilde değiştirmedeği belirtilmiştir. Bu durum, eğitim programlarının içerik ve uygulama boyutlarının öğretmen ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığına dair bir sorgulamayı gerekli kılmaktadır.

Sınıf öğretmenlerin görev yaptıkları sınıf düzeyine göre dijital platform kullanımına ilişkin algılarında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Özellikle birinci ve üçüncü sınıf öğretmenlerinin, ikinci sınıf öğretmenlerine göre dijital platform içeriklerini daha yeterli bulduğu belirlenmiştir. Bu sonuç, farklı sınıf düzeylerinde öğretim materyallerinin niteliği ve kullanılabilirliği açısından belirgin farklılıklar olabileceğini göstermektedir. Ancak, bu alandaki literatür bulguları çelişkilidir. Örneğin, Kırılı (2023) tarafından yapılan bir çalışmada, öğretmenlerin sınıf düzeylerine göre dijital platformlara yönelik algılarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu durum, platform geliştiricilerinin tüm sınıf seviyelerindeki kullanıcı ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde içerik ve özellikler sunmalarının önemini vurgulamaktadır.

Sonuç olarak, araştırma bulguları öğretmenlerin dijital eğitim platformlarını ödev hazırlama, canlı ders işleme, ölçme ve değerlendirme, ders işleme ve oyun etkinlikleri düzenlemek gibi çeşitli amaçlarla yaygın şekilde kullandıklarını ortaya koymaktadır. En sık kullanılan dijital platformlar arasında EBA, Morpa Kampüs, Okulistik ve Dersligi'nin yer aldığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin dijital eğitim platformlarına ilişkin genel algılarının, öğretmen yeterlikleri, içerik, teknik ve tasarım özellikleri ile motivasyon alt boyutlarında orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Araştırmada, öğretmen algılarının cinsiyet, yaş ve eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Ancak mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Mesleki kıdemi 31 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin, teknik ve tasarım özellikleri alt boyutundaki algılarının daha düşük olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıf düzeyine göre dijital eğitim platformlarına ilişkin algılarında anlamlı farklılıklar gözlemlenmiştir. Özellikle, birinci ve üçüncü sınıf düzeyinde görev yapan öğretmenlerin, içerik algılarının ikinci sınıf düzeyinde görev yapan öğretmenlerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Son olarak, dijital eğitim platformlarının kullanımına ilişkin eğitim almanın, öğretmen yeterlikleri alt boyutunda anlamlı bir fark yarattığı saptanmıştır. Eğitim alan öğretmenlerin yeterlik algılarının, bu konuda eğitim almamış öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu araştırma sonuçları, dijital eğitim platformlarının öğretmen tarafından etkin bir şekilde kullanılabilmesi için mesleki gelişim programlarının önemini vurgulamakta ve platformların farklı sınıf düzeyleri ve öğretmen deneyimleri dikkate alınarak tasarlanmasının gerekliliğini önermektedir. Ayrıca, bu çalışma, literatüre dijital eğitim platformlarının algılanışı ve kullanımı konusunda öğretmen bakış açısını sağlayarak önemli bir katkı sunmaktadır. Bu bağlamda, dijital eğitim araçlarının daha etkili kullanımına yönelik öneriler geliştirilmesi hem eğitim süreçlerinin kalitesini artırabilir hem de öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunabilir.

ÖNERİLER

Bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda, sosyal bilgiler dersinde kullanılabilen dijital eğitim platformlarının kullanımına yönelik çeşitli öneriler sunulabilir. Çalışma, sınıf öğretmenlerinin dijital eğitim platformlarını faydalı bulduklarını ve kullanma eğilimlerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Bu bağlamda, söz konusu platformların etkinliğini artırmak amacıyla, öğretmen görüşlerine dayalı olarak platformların eksikliklerini belirlemeye yönelik nitel ve karma araştırmaların yapılması önerilebilir. Ayrıca, öğretmenlerin dijital eğitim platformlarına ilişkin olumlu algılarının, bu platformları kullanma konusunda aldıkları eğitime bağlı olarak geliştiği saptanmıştır. Bu nedenle, öğretmenlerin dijital platformları daha etkili kullanmalarını sağlamak için hizmet içi

eğitim programları düzenlenmesi, meslek yaşamına hazırlanan öğretmen adaylarına ise lisans eğitimleri sırasında bu platformlarla ilgili bilgi ve beceri kazandırılması faydalı olacaktır. Bununla birlikte, dijital eğitim platformlarının ilköğretim düzeyindeki öğrenciler üzerindeki etkilerini (örneğin, akademik başarı, öğrenme motivasyonu, bilgi kalıcılığı ve derse yönelik tutum) inceleyen çalışmaların yapılması, bu alandaki bilgi birikimini genişletecektir. Bu araştırma sosyal bilgiler dersinde kullanılan dijital eğitim platformlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini ele almış olmakla birlikte, ilerleyen çalışmalarda öğrencilerin ve velilerin bu platformlar hakkındaki görüşlerinin de değerlendirilmesi ve bu doğrultuda gerekli düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Abasioğlu, A. (2023). Pandemi Sürecinde İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğitim Platformları ve Z-Kitapların Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.

Ada, S. (2020). 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Üretim, Dağıtım Ve Tüketim Öğrenme Alanında Kavram Karikatürü Kullanımının Ders Başarısına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.

Akman, E. ve Çakır, R. (2023). "The effect of educational virtual reality game on primary school students' achievement and engagement in mathematics". *Interactive Learning Environments*, 31 (3), 1467-1484. <https://doi.org/10.1080/10494820.2020.1841800>

Aktas, E. ve Yurt, S. U. (2017). Effects of digital story on academic achievement, learning motivation and retention among university students. *International Journal of Higher Education*, 6 (1), 180-196. <http://dx.doi.org/10.5430/ijhe.v6n1p180>

Andergassen, M., Mödrtscher, F., & Neumann, G. (2014). "Practice and repetition during exam preparation in blended learning courses: Correlations with learning results". *Journal of Learning Analytics*, 1 (1), 48-74. <https://doi.org/10.18608/jla.2014.11.4>

Bulut, S. (2010). Aktif Öğrenme Tekniklerinin İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Üretimden Tüketime Ünitesini Öğrenme Başarılarına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ceylan, Ö. (2019). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Konularının Öğretilmesinde EBA'dan (Eğitim Bilişim Ağı) Yararlanma Düzeyleri Ve Önerileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

Curacı, U. T. (2021). "Eğitimde teknolojinin kullanımı". *Kamu Yönetimi ve Teknoloji Dergisi*, 3 (2), 166-174.

Çelikoglu, A., & Tirnakli, U. (2018). "Skewness and kurtosis analysis for non-Gaussian distributions". *Physica A: Statistical Mechanics and its Applications*, 499, 325-334.

Çiftçi, B. ve Aydın, A. (2020). "Science teachers' views on the platform of Education Information Network (EIN)". *Journal of the Turkish Chemical Society*, 5 (2), 111-130. <https://doi.org/10.37995/jotcsc.765647>

Çobanoğlu, L. (2022). Öğretmenlerin Pandemi Sonrası Eba Tutum Ve Kullanım Alışkanlıklarının İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tokat.

Demir, D., Özdiñç, F., & Ünal, E. (2018). "An examination of participation to the Education Information Network (EBA) portal". *Erzincan University Journal of Education Faculty*, 20 (2), 407-422. <https://doi.org/10.17556/erziefd.402125>

Dupin-Bryant, P. A. (2012). "Faculty perceptions of pedagogical benefits of Web 2.0 technologies and variables related to adoption". *Issues in Information Systems*, 13 (1), 258-263. https://doi.org/10.48009/1_iis_2012_258-263

Eliş, E. (2023). İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Geogebra Yazılımı ve Dijital Materyal Kullanım Süreçlerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Karaman.

Ermer, P. A., Gopalakrishnan, S., & Ross, E. (2001). "Technology-using teachers. comparing perceptions of exemplary technology use to best practices". *Journal of Research of Computer in Education*, 33 (5), 1-27.

Gazel, A. A. ve Erol, H. (2012). "A taxonomic analysis of the intended learning outcomes of the primary school social studies curriculum for 7th graders". *Journal of Theoretical Educational Science*, 5 (2), 202-222.

Güler, E. (2016). Farklı Yayın Evlerine Ait Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi (Muğla İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

Gökdemir, A. (2020). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Eba (Eğitim Bilişim Ağı)'Ya Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.

Güner, E. (2022). Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağına (EBA) Yönelik Tutumları İle Eğitim Teknolojilerini Kullanım Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Halim, M. S. A. A., & Hashim, H. (2019). "Integrating web 2.0 technology in ESL classroom: A review on the benefits and barriers". *Journal of Counseling and Educational Technology*, 2 (1), 19-26. <https://doi.org/10.32698/0381>

Hanaylı, G., Öztürk, A. A., Baysan, S. ve Vural, R. (2020). Sosyal bilgilerin doğası, anlamı ve nasıl öğretildiği üzerine bir durum çalışması: Öğretmen görüşleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11 (1), 210-238.

Harmandar, İ. H. (2004). *Beden Eğitimi ve Spor'da Özel Öğretim Yöntemleri*. Nobel Yayın: Ankara.

Karakuş, İ. ve Karakuş, S. (2017). "Akıllı tahta kullanımına yönelik ortaöğretim öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi". *Turkish Journal of Educational Studies*, 4 (2), 1-37.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (23. Baskı). Nobel Yayın Dağıtım.

Kırbağ-Zengin, F., Kırılmazkaya, G. ve Keçeci, G. (2012). "Akıllı tahta kullanımının fen ve teknoloji dersindeki başarı ve tutuma etkisi". *Education Sciences*, 7 (2), 526-537.

Kırlı, M. (2023). Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi: Ankara İli Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kim, H. Y. (2013). "Statistical notes for clinical researchers: assessing normal distribution (2) using skewness and kurtosis". *Restorative Dentistry & Endodontics*, 38(1), 52-54.

Korkmaz, Ö. ve Aygün, M. (2011). "Vitamin eğitsel destek hizmetine ilişkin öğretmen algıları". *Milli Eğitim Dergisi*, 41 (192), 146-159.

Küslü, F. (2015). Bilgisayar Destekli Matematik Öğretiminin 8. Sınıf Öğrencilerinin Prizmalar Konusundaki Başarısına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Martin, F., Polly, D., Coles, S., & Wang, C. (2020). "Examining higher education faculty use of current digital technologies: Importance, competence, and motivation". *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 32 (1), 73-86.

Milli Eğitim Bakanlığı, (2018). Sosyal bilgiler dersi programı. mufredat.meb.gov.tr.

Onat, M. C. (2024). Ortaokul Öğretmenlerinin EBA Platformuna Yönelik Tutum ve Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Öngöz, S. (2016). "Dijital Ders Kitabı: Yapısı ve Unsurları". A. İşman, H. F. Odabaşı ve B. Akkoyunlu (eds.). içinde *Eğitim Teknolojileri Okumaları*. (s. 155-171). TOJET: Ankara.

Özerbaş, M. A. ve Yazıcı, E.B. (2021). "Dijital Eğitim Platformu Değerlendirme Ölçeği'nin (DEPDÖ) geliştirilmesi çalışması" *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10 (2), 901-917.

Özeren, S., & Top, E. (2023). "The effects of Augmented Reality applications on the academic achievement and motivation of secondary school students". *Malaysian Online Journal of Educational Technology*, 11 (1), 25-40. <http://dx.doi.org/10.52380/mojet.2023.11.1.425>

Rahimi, E., van den Berg, J., & Veen, W. (2013). "Investigating teachers' perception about the educational benefits of Web 2.0 personal learning environments", *eLearning Papers*, 35, 1-13.

Saklan, H. ve Ünal, C. (2019). "Dijital eğitim platformları arasında EBA'nın yeri ile ilgili fen bilimleri öğretmenlerinin görüşleri". *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 38 (1), 19-34.

Sun, R. Q., Sun, G. F., & Ye, J. H. (2023). "The effects of online game addiction on reduced academic achievement motivation among Chinese college students: The mediating role of learning engagement". *Frontiers in Psychology*, 14, 1-12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1185353>

- Şahin, T. ve Ersoy, F. (2012). “Sosyal bilgiler ders kitaplarının değerler eğitimi yaklaşımları açısından incelenmesi”. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12 (2), 1535-1558.
- Tak, İ. ve Demir, M. (2019). “Sosyal bilgiler dersinde eğitim yazılımı kullanılmasının öğrenci akademik başarısına etkisi: Morpa Kampüs Örneği”. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 4 (2), 77-89.
- Talan, T. (2021). “The effect of simulation technique on academic achievement: A meta-analysis study”. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 5 (1), 17-36. <https://doi.org/10.46328/ijtes.141>
- Taşdemir, Ş ve Şüyun, S. B. (2016). “Bilgisayar oyun tasarımı ve eğitsellik kazandırılmasına yönelik bir yaklaşım”. *Selçuk-Teknik Dergisi*, 15 (2), 113-124.
- Tenekeci, M. (2020). “Türkçe öğretiminde web uygulamaları ve mobil uygulamalar ile bunların öğretmenlerce bilinirliği”. *Milli Eğitim Dergisi*, 49 (227), 429-445.
- Turan, S. (2019). 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Disiplinlerarası Yapısının İncelenmesi. *Journal of Innovative Research in Social Studies*. 2(2), 166-190.
- Tüysüz, C. ve Aydın, H. (2007). “Web tabanlı öğrenmenin ilköğretim okulu düzeyindeki öğrencilerin tutumuna etkisi”. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22 (22), 73-78.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.